

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA ROK 2019

1. Członkowie biorący aktywny udział w pracach Komisji w 2019 r. (tytuł naukowy, nazwisko i imię, funkcja pełniona w Komisji)

Zarząd Komisji: **prof. UŁ dr hab. Elżbieta Szkurlat – przewodnicząca**
dr hab. Adam Hibszer – zastępca

Członkowie :

1. dr Maria Adamczewska	22. prof. dr hab. Florian Plit
2. dr hab. Joanna Angiel	23. prof. UKW dr hab. Zbigniew Podgórski
3. mgr Aleksandra Bartkowiak	24. dr Teresa Sadoń-Osowiecka
4. dr Małgorzata Cichoń	25. dr Joanna Szczęsna
5. mgr Katarzyna Dacy-Ignatiuk	26. dr Paulina Szmielińska-Pietraszek
6. mgr Bożena Dobosik	27. dr Agnieszka Świętek
7. dr Barbara Dziecioł-Kurczoba	28. dr Mariola Tracz
8. dr Arkadiusz Głowacz	29. dr Marek Walczak
9. prof. UG dr hab. Maria Groenwald	30. dr Maria M. Wilczyńska-Wołoszyn
10. mgr Marta Helt	31. prof. UP dr hab. Bożena Wójtowicz
11. mgr Jadwiga Kop	32. dr Stanisław Zając
12. dr Maria Kucharska	33. mgr Michał Zatorski
13. prof. UJK dr hab. Mirosław Mularczyk	34. mgr Małgorzata Mitrewa
14. prof. UP dr hab. Wiktor Osuch	35. mgr Beata Puchalska
15. mgr Remigiusz Pacyna	36. mgr Piotr Siłka
16. dr Małgorzata Pietrzak	37. mgr Agnieszka Sodała
17. prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska	38. mgr Janina Strzyżewska
18. prof. UP dr hab. Danuta Piróg	39. dr Tomasz Sojka
19. prof. dr hab. Sławomir Piskorz
(honorowy przewodniczący)	40. mgr Marzena Papis
20. prof. UMK dr hab. Przemysław Charzyński	41. mgr Magdalena Przyłuska
21. dr Jolanta Rodzoś	42. mgr Agnieszka Tomasiak

Imprezy zorganizowane przez Komisję w roku 2019:

A. KONFERENCJE, SYMPOZJA, SESJE NAUKOWE, WYSTAWY ITP.

1. Ogólnopolska Konferencja Naukowa - Kielce 22-23 listopada 2019 r. p.t.:

EDUKACJA GEOGRAFICZNA – KU POSZUKUJĄCEMU UCZENIU SIĘ

Cele konferencji:

- Prezentacja poszukującego uczenia się jako idei i zadania geograficznej praktyki edukacyjnej
- Diagnozowanie aktualnego stanu teorii i praktyki w zakresie kształcenia poszukującego w edukacji geograficznej

- Ocena roli nauczycieli geografii w procesie poszukującego uczenia się
- Prezentacja pozaszkolnej edukacji geograficznej jako formy poszukującego uczenia się
- Dyskusja nad potrzebami i propozycjami zmian w hierarchii i podziale metod kształcenia geograficznego w kontekście aktualnych założeń i warunków kształcenia
- Rozpoznanie zakresu wykorzystania w praktyce szkolnej nowych metod sprzyjających poszukującemu uczeniu się
- Identyfikacja problemów ograniczających zakres poszukującego uczenia się

Tematyka konferencji

- Uczenie się jako konstruowanie wiedzy – ku zmianie modelu edukacji,
- Uczenie się przez doświadczanie,
- Nauczyciel geografii jako organizator poszukującego uczenia się,
- Pozaszkolna edukacja geograficzna,
- Samokształcenie jako współczesne wyzwanie edukacyjne,
- Diagnozowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz rozpoznanie aktualnych problemów oceniania w zakresie geografii

W ramach konferencji w drugim dniu jej trwania odbyły się:

1. Debata: Aktualne problemy realizacji zajęć terenowych

Tezy do dyskusji:

1. Identyfikacja głównych trudności realizacji zajęć w terenie
2. Sposoby pokonywania trudności
3. Propozycja form wsparcia nauczyciela w realizacji zajęć w terenie

2. Moduły zajęć terenowych:

Moduł 1:

Wykorzystanie dziedzictwa geologicznego regionu w nieformalnej edukacji przyrodniczej na przykładzie ekspozycji stałej w Centrum Geoedukacji

W ramach modułu została zaprezentowana nowa ekspozycja stała w Centrum Geoedukacji. W ramach prezentacji wystawy wyeksponowany został temat zastosowania aktualnych badań naukowych i wiedzy na temat wybranych elementów dziedzictwa geologicznego regionu w nieformalnej edukacji dzieci i młodzieży szkolnej.

Moduł 2:

"Geopark w szkole, szkoła w Geoparku": przykłady wykorzystania unikatowych zasobów geologicznych regionu świętokrzyskiego w edukacji nieformalnej dzieci i młodzieży

W ramach modułu zostały przedstawione wybrane, reprezentatywne przykłady geostanowisk oraz związanych z nimi zasobów przyrody nieożywionej (skały, skamieniałości, minerały) z regionu świętokrzyskiego, pod kątem wykorzystania w nieformalnej edukacji przyrodniczej dzieci i młodzieży; jednym z elementów warsztatów była prezentacja charakterystycznych okazów skał, skamieniałości i minerałów z wybranych geostanowisk; w ramach modułu była również możliwość zapoznania się z przykładowymi narzędziami i formami edukacji prowadzonymi w ramach Geoparku Kielce i inspirowanymi regionalnym dziedzictwem geologicznym.

W obradach uczestniczyło 85 osób. Uczestnikami konferencji byli: dydaktycy geografii – przedstawiciele uczelni publicznych kształcących nauczycieli geografii w Polsce (UJK, UŁ, UŚ, UAM, UP, UG, UW, nauczyciele geografii województwa świętokrzyskiego i innych regionów Polski, władze oraz inni pracownicy i studenci Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, doradcy metodyczni, przedstawiciele wydawnictw edukacyjnych.

Organizatorami konferencji byli:

- Komisja Edukacji Geograficznej Polskiego Towarzystwa Geograficznego

- Instytut Geografii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Samorządowy Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli
- Geopark Kielce – Centrum Geoedukacji

Podczas konferencji wygłoszono 15 referatów.

Referaty, po pozytywnym zaopiniowaniu przez recenzentów, opublikowane zostaną w kolejnym tomie Prac Monograficznych Komisji Edukacji PTG w 2020 roku.

2. Geograficzne Seminarium Dydaktyczne w dniu 1 lutego 2019 r.

Miejsce: Warszawa, ul. Twarda 51/55

Program Seminarium:

1. Prezentacja założeń i wstępnej koncepcji pracy doktorskiej mgr Marty Helt - Kierownika Pracowni Dydaktyki Geografii na UW
2. Program i organizacja warsztatów terenowych w Beskidzie Niskim
3. Paradygmaty, idee i dziedzictwo dydaktyki geografii - pokłosie referatów na Kongresie Geografii Polskiej i nie tylko
4. Podstawa programowa geografii – szansa czy zagrożenie podmiotowości ucznia i nauczyciela?
5. Przerwa obiadowa
6. Jak zwiększyć dorobek naukowy dydaktyków geografii?
7. Jak udoskonalić funkcjonowanie strony internetowej KEG PTG?
8. Ocena Prac KEG PTG – stan obecny, potrzeby zmian, możliwości
9. Inne sprawy (m.in. następna konferencja KEG PTG)

3. Organizacja I Warsztatów terenowych dla nauczycieli geografii pt.:

EDUKACJA GEOGRAFICZNA W TERENIE W UJĘCIU HUMANISTYCZNYM

Organizator: Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Ministerstwo Edukacji Narodowej

Termin: 26 – 30 czerwca 2019 r.

Zakwaterowanie: O.W. „Nad Zalewem”, 38-232 Krempna, woj. podkarpackie

Cele warsztatów:

- realizacja praktycznych, terenowych zajęć dokształcających dla 36 - osobowej grupy nauczycieli geografii z różnych części Polski;
- przygotowanie uczestników warsztatów do realizacji zajęć w terenie dotyczących nowych wymagań zawartych w aktualnych podstawach programowych dla szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej;
- opracowanie i weryfikacja materiałów stanowiących przykład „dobrych, terenowych praktyk edukacyjnych”;
- dzielenie się przez nauczycieli swoimi dobrymi doświadczeniami terenowymi; sposobami pokonywania trudności;

Tematyka merytoryczna warsztatów (realizowana w różnych dniach i miejscach):

- położenie geograficzne Beskidu Niskiego (BN), toponimie;
- krajobraz Beskidu Niskiego; BN jako miejsce;
- budowa geologiczna Beskidu Niskiego (wodospad w Iwli, wychodnie skalne na Kornutach, kamieniarka w Bartnem);

- rzeki BN (Ropa, Jasiołka, Wisłoka, Wisłok) – układ sieci hydrograficznej;
- czytanie układu rzeźby terenu na mapie i w terenie;
- związek ukształtowania terenu, form rzeźby, układu sieci hydrograficznej z budową geologiczną BN;
- charakterystyczne gatunki roślin i zwierząt Beskidu Niskiego (w tym rozpoznawanie gatunków drzew oraz sezonowych kwiatów);
- ochrona przyrody oraz krajobrazu na przykładzie Magurskiego Parku Narodowego i projektowanego Parku Krajobrazowego Beskidu Niskiego;
- historia regionu ze szczególnym uwzględnieniem historii Łemków (konsekwencje społeczno-kulturowe);
- budownictwo drewniane – cechy, zmiana przeznaczenia (cerkwie, chyże);
- palimpsestowość miejsc (świątyń, budownictwa, krajobrazu);
- ład i nieład przestrzenny w krajobrazie; pozytywne i negatywne przykłady budownictwa współczesnego;
- odczytywanie, rozpoznawanie relacji przyroda – człowiek;
- cechy charakterystyczne i unikatowość BN;
- Beskid Niski w prozie (A. Stasiuk), poezji (J. Harasymowicz), malarstwie (K. Hamada), muzyce ("Łemkowyna", "Wolna Grupa Bukowina");

1. Współorganizacja innych konferencji:

L. p.	Termin	Miejscowość	Nazwa, zasięg i tytuł imprezy (współorganizatorzy)	Liczba referatów	Liczba uczestników
1	30-31.03.2019	Sosnowiec_ Rybnik; Zabytkowa Kopalnia „Ignacy” w Rybniku	Forum Nauczycieli Geografii i Przyrody (Regionalistów) <i>„Opowiedzieć miasto..., obudzić miejsce – nowa energia (w) edukacji regionalnej”</i> (Stowarzyszenie Korzenie, koło terenowe O.K. PTG, KEG PTG, Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze)	4	56
2.	7-8.06.2019	Kraków	Konferencja <i>„Edukacja geograficzna w reformowanej szkole. Jak kształcić kreatywnie i poszukująca?”</i> (Zakład Dydaktyki Geografii, Instytut Geografii UP w Krakowie, O. Krakowski PTG, KEG PTG)	7	Ok. 100

INNE FORMY DZIAŁALNOŚCI:

1. Opracowanie i publikacja IX Tomu Prac Monograficznych KEG PTG:

Angiel J., Szkurlat E. (red.), 2019, Miejsce i przestrzeń. Edukacja geograficzna w ujęciu humanistycznym Prace Monograficzne Komisji Edukacji Geograficznej PTG, t. 9., KEG PTG, Uniwersytet Warszawski WGiSR, MSCDN w Warszawie ss. 136.

2. Opracowanie artykułu do Białej Księgi Jubileuszu 100-lecia PTG pt. „Aktywność Komisji Edukacji Geograficznej PTG w roku Jubileuszu polskich geografów” (E. Szkurlat A. Hibszer).

3. **Organizacja I Ogólnopolskiego Konkursu dla Nauczycieli Geografii:** „*Czym są dla mnie zajęcia w terenie?*” (złożono 21 prac, 6 laureatów).
4. **Przygotowani i złożenie do MNiSzW opracowania** pt. „Uwagi do projektu Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19.04.2019 w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela”.
5. **Prowadzenie strony internetowej Komisji:**
<http://kegptg.geo.uni.lodz.pl/index.php?page=glowna> (rozbudowa zakładki „Publikacje”)

Wiceprzewodniczący Komisji

Adam Hibszer

Przewodnicząca Komisji

Elżbieta Szkuřat